

TORAH OHR • PARSHAS VA'EIRA • MAAMAR 3

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר כו'...

«Dieu dit à Moché et à Aharon»

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/3/

1 ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר כו' קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין כו' עד ויבלע מטה אהרן את מטתם.

«Et D.ieu dit à Moché et à Aharon, en disant», etc. : «Prends ton bâton et jette-le devant Pharaon ; il deviendra un serpent», etc., jusqu'à : «et le bâton d'Aharon engloutit leurs bâtons.»

להבין ענין המטה שנהפך לנחש (ואח"כ חזר ונהפך למטה. וגם מה שזה היה המופת הראשון שנתנו לפרעה וקדם לכל העשר מכות) הנה כתיב וינצלו את מצרים וארז"ל (פסחים קיט.)

Pour comprendre la question du bâton qui se transforma en serpent (puis redevint un bâton ; et aussi le fait que ce fut le premier prodige présenté à Pharaon, avant les dix plaies), voici ce qui est écrit : «Et ils dépouillèrent l'Égypte», et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit (Pesachim 119a)

שעשאו' כמצולה שאין בה דגים. פי' שלקטו כל הנצוצין שנפלו בשבירה אליהם ונתרוקנו מצרים מהם עד שנשארו כמצולה כו' ולא השאירו שם אפי' נצוץ א'.

qu'ils la rendirent semblable à un abîme sans poissons. Cela signifie qu'ils recueillirent toutes les étincelles qui étaient tombées chez eux lors de la brisure [des réceptacles], et que l'Égypte en fut vidée, jusqu'à rester comme un abîme, etc. ; ils n'y laissèrent pas même une seule étincelle.

והנה להבין ענין הנצוצות שנפלו בשבירה"כ וענין העלאתם. הענין כי הנה ידוע ענין השבירה הוא מיתת ז' מלכין קדמאין דתהו שנשברו ונפלו למטה לבי"ע בבחי' הקליפות וסט"א.

Or, pour comprendre la question des étincelles tombées lors de la brisure des réceptacles et celle de leur élévation, voici l'explication : comme on le sait, la brisure correspond à la «mort» des sept rois primordiaux de Tohou, qui se brisèrent et tombèrent vers le bas, dans [les mondes de] Béria, Yetsira et Assiya, dans le domaine des kelipot (écorces) et de la sitra a'hra (l'autre côté).

והיינו כמו על דרך משל בנשמת האדם שקודם בואה לגוף היתה בטילה בתכלית לגבי אור א"ס ב"ה

Cela ressemble, par exemple, à l'âme de l'homme : avant de venir dans le corps, elle était totalement annulée devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il

(כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו) והיינו משום שאז לא היה דבר המחשיך ומסתיר עליה הגילוי אלקות לכך היתה בטילה למקורה בתכלית.

(comme il est écrit : «Par la vie de D.ieu, devant Qui je me tenais»). C'est parce qu'alors rien n'obscurcissait ni ne voilait pour elle la révélation de la divinité ; elle était donc totalement annulée à sa source.

וכיון שירדה למטה ונתלבשה בגוף החומרי אזי הגוף מסתיר עליה להיות נדמה העולם ומלואו ליש ודבר נפרד בפ"ע ואין רואה בחי' הבטול של כל העולמות לגבי אור א"ס ב"ה המחיה ומהוה אותם תמיד.

Mais dès qu'elle est descendue ici-bas et s'est revêtue du corps matériel, le corps lui voile [la divinité], si bien que le monde et tout ce qu'il contient lui semblent exister indépendamment, comme une entité séparée en soi; elle ne voit pas l'annulation de tous les mondes devant la Lumière infinie, béni soit-Il, qui leur donne constamment la vie et les fait exister.

2 וכך עדי"מ הוא ענין שבה"כ שנפלו הנצוצין דתהו ונתלבשו בקליפות דבי"ע שהקליפות מחשיכות על הנצוצות ומסתירים אותם

Ainsi en va-t-il, à titre d'analogie, de la brisure des réceptacles : les étincelles de Tohou sont tombées et se sont revêtues des kelipot (écorces) de Béria, Yetsira et Assiya, si bien que les kelipot répandent leur obscurité sur les étincelles et les dissimulent.

מכל צד שלא ירגישו גילוי אור א"ס ב"ה עד שיוכלו להיות יש ודבר בפ"ע וכמאמ' פרעה לי יאורי ואני עשיתיני רק דקרו ליה אלהא דאלהיא.

de toutes parts, de sorte qu'elles ne ressentent pas le dévoilement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, jusqu'à pouvoir être une existence indépendante, une chose en soi, comme dans les paroles de Pharaon : « Mon fleuve est à moi, et c'est moi qui me suis fait », si ce n'est qu'ils L'appellent « le D.ieu des dieux ».

3 ואף שקודם השבירה היו הנצוצי' בטלים ומיוחדים בא"ס ב"ה מפני שאז היה מתגלה אוא"ס בהם בגילוי ויחוד גמור

Et bien qu'avant la brisure, les étincelles fussent annulées et unies à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, car la Lumière infinie (Or Ein Sof) se révélait alors en elles ouvertement, dans une union complète,

אבל לאחר השבירה שירדו הנצוצין ונתלבשו בתוך הקליפות שהם מלבישים אותם ומסתירים הגילוי אלקות כמשל הגוף שמסתיר ומחשיך לגבי הנשמה כנ"ל. לכך אינם יכולים להיות בבחי' בטול כמו שהיו תחלה.

pourtant, après la brisure, lorsque les étincelles descendirent et furent revêtues à l'intérieur des kelipot (écorces), qui les enveloppent et dissimulent la révélation de la divinité, comme dans l'analogie du corps, qui cache et obscurcit [la divinité] à l'âme, ainsi qu'il a été dit plus haut, elles ne peuvent donc pas se trouver dans un état d'annulation de soi (bitoul), comme elles l'étaient auparavant.

4 ולכך נק' בשם קליפות שהם כמשל הקליפה שהיא חופפת ומקפת על הפרי הכנוס בתוכה ומסתרת אותה כמשל קליפת האגוז. ואין תרופה להוציא הפרי כ"א ע"י שבירת הקליפה.

C'est pourquoi on les appelle kelipot (écorces) : elles sont comparables à une écorce qui recouvre et entoure le fruit qu'elle renferme, le dissimulant, comme la coque d'une noix. Et il n'y a pas d'autre moyen d'extraire le fruit que de briser la coque.

וכך כדי להוציא נצוצי הקדושה מהקליפות המסתירים עליהם היה צ"ל שבירת הקליפות וזה היה ענין אותות ומופתים ומכות שבמצרים כדלקמן אי"ה:

De même, pour extraire les étincelles de sainteté des kelipot qui les dissimulent, il fallait briser les kelipot ; tel était le sens des signes, des prodiges et des plaies en Égypte, comme cela sera expliqué plus loin, avec l'aide de D.ieu.

5 והנה כתיב ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד והיה לד' ראשים. שם האחד פישון כו'.

Or, il est écrit : « Un fleuve sort d'Éden », etc., « et de là il se divise et devient quatre têtes. Le nom de la première est Pichon », etc.

ופי' נהר היוצא מעדן היא המשכה והארה הנמשכת מח"ע דאצי' שבה מלובש אור אי"ס ב"ה.

Le sens de « le fleuve qui sort d'Éden » est l'émanation et l'illumination qui se déploient depuis la 'Hokhma supérieure du Monde d'Atsilout, en laquelle est revêtue la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

ובה ועל ידה נמשך אור אי"ס ב"ה בכל האצילות ונמשך עד בחי' מלי' דאצי' הנק' גן.

En elle et par son intermédiaire, la Lumière infinie, béni soit-Il, est déployée dans tout Atsilout, puis descend jusqu'au niveau de Mal'hout d'Atsilout, qui est appelé « le jardin ».

וזהו להשקות את הגן. ושם באצ"י איהו וגרמוהי חד בהון. ולכן הנהר אחד שהוא עולם האחדות.

C'est là le sens de « pour arroser le jardin ». Et là, dans Atsilout, « Lui et Ses réceptacles sont un en eux ». C'est pourquoi le fleuve est unique, car il s'agit du monde de l'unité.

וכיון שהגיע לראש הבריאה אזי משם יפרד בבחי' פירוד והתחלקות לד' נהרות שהוא תחלת ההתחלקות.

Mais, lorsqu'il atteint la tête du Monde de Béria, alors « de là il se divise », dans un état de séparation et de division, en quatre fleuves, car c'est là que commence la division.

6 והנה כמשל הנהרות שאין נהר א' דומה לחבירו לא במהותו שזהו מים מתוקין וצלולין והשני אינו כן.

Or, selon l'analogie des fleuves, l'un n'est pas semblable à l'autre, ni par sa nature — celui-ci est fait d'une eau douce et limpide, tandis que l'autre ne l'est pas —

ולא בגודלו שזה נמשך מאתים פרסאות והשני נמשך מאה וכה"ג. כך אין דומים הנהרות עליונות זה לזה

ni par sa taille, car celui-ci s'étend sur deux cents parasanges et l'autre sur cent, et ainsi de suite. De même, les fleuves supérieurs ne sont pas semblables les uns aux autres :

דהיינו פישון נילוס שר של מצרים נמשכו ונפלו בו נצוצים רבים מעולם התהו יותר ממה שנפלו לכבל כו':

ainsi, Pichon, le Nil, le prince de l'Égypte : de nombreuses étincelles du Monde du Tohou y furent attirées et y tombèrent, davantage que celles qui tombèrent à Babylone, etc.

7 ועתה יובן ענין המופתים שהראה השי"ת למצרים. וכמ"ש וידעו מצרים כי אני ה'. פי' וידעו הוא מלשון שבירה כמ"ש וידעו בם את אנשי סכות.

À présent, on comprendra le sens des prodiges que le Saint béni soit-Il fit voir à l'Égypte, comme il est écrit : « Et l'Égypte saura que Je suis D.ieu. » Le terme « saura » (veyadou) exprime une idée de brisement, comme il est écrit : « Avec eux, il brisa (vayoda) les hommes de Souccot. »

והענין כמבואר למעלה שכדי להוציא הנצוץ מן הקליפה המכסה עליה א"א להיות כ"א ע"י שבירת הקליפה וכמשל האגוז כו'.

L'explication est celle qui a été exposée plus haut : pour extraire l'étincelle de la kelipa (l'écorce) qui la recouvre, cela ne peut se faire qu'en brisant la kelipa, comme dans l'analogie de la noix, etc.

והענין שע"י שבירת הקליפה יוכל להיות גילוי אור א"ס ב"ה להנצוץ עד שיוכלל באלקותו ית' וזהו ענין סוס ורוכבו רמה.

Le point est que, par le brisement de la kelipa, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, peut se révéler à l'étincelle, jusqu'à ce qu'elle soit incluse dans Sa divinité, béni soit-Il. Tel est le sens de « le cheval et son cavalier, Il les a précipités ».

פ"י הרוכב הוא הקליפה הרוכב ומכסה על הנצוץ. וזהו ענין מרכבת פרעה כו' וע"י שבירתם נתגלו הנצוצות ונכללו בא"ס ב"ה

Autrement dit, le cavalier est la kelipa, qui chevauche l'étincelle et la recouvre. Tel est le sens des « chars de Pharaon », etc. En les brisant, les étincelles furent révélées et incluses dans l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il.

(ובזה יתורץ מ"ש בקי"ס וידעו מצרים כי אני ה'. ולכאורה תמוה שהרי להלן כתיב לא נשאר בהם עד אחד.)

(Cela permet de résoudre ce qui est écrit lors de la traversée de la mer : « Et l'Égypte saura que Je suis D.ieu. » À première vue, cela est étonnant, car il est écrit plus loin : « Il n'en resta pas un seul. »

אלא דפ"י וידעו לשון שבירה כו'. ועי"ז היה גילוי אוא"ס להנצוצין והם ידעו ידיעה ממש כי אני ה' ועמ"ש במ"א על קושיא זו).

Mais « saura » exprime une idée de brisement, etc. Par cela, la Lumière infinie se révéla aux étincelles, et ce furent elles qui surent véritablement que « Je suis D.ieu ». Voyez aussi ce qui est expliqué ailleurs au sujet de cette question.)

ועד"ז היה ענין העשר מכות בכדי לשבר הקליפות להוציא מהם הנצוצין. אבל ישראל עצמן לא היו צריכים למופתים כלל כי הם מאמינים בני מאמינים.

De même, les dix plaies eurent pour but de briser les kelipot et d'en extraire les étincelles. Mais les enfants d'Israël eux-mêmes n'avaient nul besoin de prodiges, car ils sont des croyants, fils de croyants,

וכמ"ש ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' כו' רק בשביל להוציא הנצוצות המובלעים תוך הקליפות ממש הוצרך להיות עשר מכות הנ"ל שזהו בשביל וידעו מצרים כו':

comme il est écrit : « Le peuple eut foi, et ils entendirent que D.ieu s'était souvenu », etc. Ce n'est que pour extraire les étincelles véritablement englouties au sein même des kelipot qu'il fallut les dix plaies mentionnées plus haut ; tel était le but de « l'Égypte saura », etc.

8 ובוה יובן ענין המופת הראשון שהראה הש"י לפרעה שהוא ענין שנהפך המטה לנחש שזהו הקדמה לכל העשר מכות.

Nous comprendrons ainsi le sens du premier prodige que le Saint béni soit-Il montra à Pharaon : le bâton qui se transforma en serpent. Celui-ci constituait le prélude aux Dix Plaies.

כי הנה ענין העשר מכות מבואר שהוא לשבר הקליפות שהם בחי' יש ודבר בפ"ע כמ"ש לי יאורי כו' רק דקרו ליה אלהא דאלהיא כנ"ל.

Car, comme cela a été expliqué, les Dix Plaies avaient pour but de briser les kelipot (écorces), qui se considèrent comme des existences indépendantes, comme des choses existant par elles-mêmes, ainsi qu'il est écrit : « Mon fleuve est à moi », etc. Elles ne le désignent que comme « le D.ieu des dieux », comme mentionné plus haut.

9 וענין המופתים הוא להראות להם איך שעם היותם בחי' קליפות וסט"א ממש אעפ"כ הם מקבלים חיות תמיד מקדושה בכל רגע ושכאמת אינם יש ודבר נפרד בפ"ע כדמיונם הכוזב

Le but des prodiges était de leur montrer que, bien qu'ils soient véritablement des kelipot (écorces) et la sitra a'hra (l'autre côté), ils reçoivent néanmoins constamment, à chaque instant, leur force vitale de la sainteté, et qu'en vérité ils ne sont pas une existence indépendante, une chose séparée en soi, comme ils se l'imaginent à tort,

אלא שהם בטלים בתכלית לגבי אלקותו ית' רק שהחיות נמשך להם ע"י מסכים והשתלשלות מדרגות רבים ועצומים וגברו כ"כ הצמצומים וההסתרים עד שיוכלו לומר לי יאורי כו'.

mais qu'au contraire ils sont totalement annulés devant Sa divinité, béni soit-Il. C'est seulement que la force vitale leur est transmise par des écrans et par un enchaînement descendant (hichtal-chelout) de niveaux nombreux et immenses ; les contractions (tsimtsumim) et les occultations se sont tellement renforcées qu'ils peuvent dire : « Mon fleuve est à moi », etc.

10 ולכן בהגלות הארה רבה שלמעלה מן הצמצומים הם בטלים ומבוטלים וזה היה ענין המופתים כו'.

Ainsi, lorsqu'une grande illumination, supérieure aux contractions (tsimtsoumim), se révèle, elles sont annulées et réduites à néant ; tel était le sens des prodiges, etc.

וע"ז היה מורה המופת הראשון בענין המטה שנהפך לנחש. פי' מטה הוא לשון המשכה והטייה.

C'est ce qu'indiquait le premier prodige, celui du bâton qui se transforma en serpent. Le mot « bâton » (maté) exprime l'idée d'un prolongement et d'une inclinaison.

וכן שבט ג"כ לשון המשכה כמו כוכבא דשביט. דהיינו כל המשכת סדר ההשתלשלות דקדושה מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין נקי מטה.

De même, le mot « verge » (chévet) exprime aussi l'idée d'un prolongement, comme dans l'expression kochva de-chavit, une comète. Autrement dit, tout le prolongement de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) de sainteté, depuis le sommet de tous les degrés jusqu'au terme de tous les degrés, est appelé « bâton ».

11 ותנין היא מקור הקליפות דמצרים כמ"ש התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו. והראו לו משה ואהרן איך

שהמטה נהפך לנחש

Et le serpent est la source des kelipot (écorces) d'Égypte, comme il est écrit : « le grand serpent qui se couche au milieu de ses fleuves ». Moché et Aharon lui montrèrent comment le bâton se transforma en serpent,

דהיינו שמבחי' אור והמשכה דקדושה הנקי מטה נמשך החיות והקיום להתנין מקור הקליפות. וכמ"ש רגליה יורדות כו'.

c'est-à-dire que, depuis le niveau de la lumière et du déploiement de la sainteté, appelé « bâton », la force vitale et l'existence sont attirées vers le serpent, source des kelipot. Comme il est écrit : « Ses pieds descendent », etc.

ומלכותו בכל משלה אלא שזהו ע"י השתלשלות וצמצוצים רבים כנ"ל עד שיוכל להיות נהפך ממטה לנחש (ועיין בתקוני זהר תקון כ"ב בענין פי' מטה)

Et « Sa royauté domine tout ». Seulement, cela se fait par l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et de nombreux tsimtsoumim, comme mentionné plus haut, jusqu'à ce qu'il soit possible que le bâton se transforme en serpent (voir aussi Tikkunei Zohar, Tikkun 22, sur le sens de « bâton »),

שע"י צמצומים רבים אלו מסתתר השפע מבחי"י המטה כ"כ עד שיוכל להיות התהוות בחינת התנים הגדול הרובץ בתוך יאוריו ואומר לי יאורי כו' כנ"ל.

car, par ces nombreux tsimtsoumim, le flux provenant du niveau du bâton est tellement dissimulé qu'il peut en venir à exister « le grand serpent qui se couche au milieu de ses fleuves », lequel dit : « Mon fleuve est à moi », etc., comme mentionné plus haut.

ואח"כ הראו לו איך שהנחש נהפך למטה וגם ויבלע מטה אהרן את מטתם.

Ensuite, ils lui montrèrent comment le serpent se transforma en bâton, et aussi que « le bâton d'Aharon engloutit leurs bâtons ».

היינו שחזר בחי"י התנין להתבטל לגבי הקדושה האלקית כבראשונה (וזהו ענין העלאת הנצוצות הנ"ל) בזה הראו לפרעה ולמצרים אשר אינם יש ודבר בפ"ע.

C'est-à-dire que le niveau du serpent redevint annulé devant la sainteté divine, comme à l'origine (et c'est là le sens de l'élévation des étincelles mentionnée plus haut). Par cela, ils montrèrent à Pharaon et à l'Égypte qu'ils ne constituent pas une existence indépendante, une chose en soi,

כ"א בכל רגע נמשך להם החיות מאלקות אלא שהוא ית' אל מסתתר (וברצותו נהפך הנחש למטה והיו כלא היו הקליפות) ועד"ז היו כל המופתים להיות וידעו מצרים כי אני ה' כנ"ל:

mais qu'à chaque instant, la force vitale leur est attirée de la Divinité ; seulement, Lui, béni soit-Il, est « un Dieu qui se dissimule » (et lorsqu'Il le veut, le serpent se transforme en bâton, et les keli-pot « sont comme si elles n'avaient jamais existé »). C'est dans ce but que furent accomplis tous les prodiges : afin que « l'Égypte sache que Je suis Dieu », comme mentionné plus haut.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vaeira/3/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak